D·N
22/12 1947

Budget-förberedelser

Riksräkenskapsverkets beräkning av statens inkomster under det kommande budgetåret är den viktigaste förberedelsen till den statsverksproposition som om ett par veckor skall föreläggas riksdagen. Kalkylen har särskilt intresse därför att den största inkomstposten, som är skatt på inkomst och förmögenhet, för första gången beräknats i sådant sammanhang att konjunkturbedömningens träffsäkerhet blir avgörande för resultatets tillförlitlighet. Det nya uppbördssättet har visserligen tillämpats hela innevarande år, men den bokföringsmässiga skattefriheten under övergångsåret från beskattning i efterskott till källskatt har starkt inverkat på företagsvinsternas redovisning. Till detta kommer att källskatten debuterade i stigande konjunktur, med påföljd att flertalet av de inkomster som bildar skatteunderlaget första året kunde väntas stiga mer eller mindre starkt. Nu däremot har man att räkna med växlande inkomströrelser.

Enligt den tidigare uppbördsordningen var det enskildas och företags inkomster under det kalenderår vilket slutade sex månader före budgetårets ingång som utgjorde underlag för den ifrågavarande delen av skatterna. När riksräkenskapsverket i slutet av inkomståret utförde sin beräkning hade det möjlighet att grunda den på i stora drag kända omständigheter. Man kunde få upplysningar om sysselsättningsgraden hos olika slag av företagsamhet och om den löneutveckling som ägt rum. Därav kunde slutsatser dras både om företagsvinsternas storlek och om löneinkomsterna. Nu däremot har det varit nödvändigt att beräkna 1948 års preliminärskatt genom förhandsbedömning av företagsamhetens resultat under det kommande året och av löneinkomsterna då, vilka i sin tur beror både av lönesatsernas utveckling och av sysselsättningsgraden. Den sistnämnda påverkas slutligen inte bara av i vilken mån orderingång och tillgång på förnödenheter gör det möjligt att utnyttja produktionsförmågan, utan också av det mycket svårbedömda läget på arbetsmarknaden.

Utgångspunkten för bedömningen har nu blivit att en viss konjunkturavmattning måste tas med i räkningen. Den beror inte på att avsättningssvårigheter börjat göra sig gällande. Tvärtom är varuhungern alltjämt stark och leveranstiderna så långa att från den sidan intet hot mot sysselsättningen under de närmaste 18 månaderna skulle föreligga om orderlistorna ensamma fick fälla utslaget. I stället har man mäst räkna med att de av valutaskäl förestavade importrestriktionerna jämte underskottet på elektrisk energi och fortsatt knapphet på bränsle kommer att hindra ett fullt uttag av produktionsförmågan. Dessa omständigheter häller tillbaka företagsvinsterna och måste befaras åtminstone delvis inskränka på den fulla sysselsättningen av arbetskraften med åtföljande inkomstbortfall även där. Dessutom har vinstframtagningen under det skattefria året i åtskilliga fall skapat ökat utrymme för att utnyttja rätten till fri avskrivning. Å andra sidan medför import- och investeringsbegränsningen att nya avskrivningsobjekt inte kommer att stå till buds i hela den utsträckning som företagen skulle önska med hänsyn till sin utveckling och konsolidering. Riksräkenskapsverket har summerat dessa olika faktorer och kommit fram till antagandet att skattebolagens och de med dem jämförliga företagarnas vinster i år kommer att understiga 1946 års redovisade resultat med 10 procent och nästa år med 20 procent. För den hälft av det nya budgetåret som faller på 1949 har man räknat med samma företagsinkomster som 1948. Genom att bolagsskatten vid årsskiftet höjs från 32 till 40 procent blir emellertid skatteintäkten från bolagen lika stor som om den gamla skatteprocenten tillämpats på 1946 års inkomster.

Beträffande inkomsterna av tjänst och anställning räknar verket visserligen med sämre sysselsättning i en del branscher under 1948, men den inkomstminskning som följer därmed kommer att övervägas av löneköjningar. Härvid inverkar dels att under innevarande år genomförda statliga och kommunala löneregleringar trädde i kraft först vid halvårsskiftet och vidare att vissa arbetargrupper, som inte uppnått en löneställning jämförlig med vad flertalet fack har, kan förutses få sina inkomster höjda. För lönelåget i stort är arbetsthypotesen att lönestoppet skall bli verklighet till följd av den åtminstone delvis vikande sysselsättningskonjunkturen. I fråga om fysiska personer innebär emellertid de nya skattereglerna, som träder i kraft vid årsskiftet, att flertalet får förhållandevis lägre skatter. Medan skatteinkomsten från dessa inkomsttagare enligt hittillsvarande grunder skulle bli 1.585 miljoner på den förmodade inkomsten under 1948, stannar den nu enligt verkets beräkning vid 1.330 miljoner.

Även i övrigt beror inkomstutfallet av alla de möjligheter till oförutsedda förändringar som präglar en statsregerad ekonomi i ännu högre grad än den för att konjunkturberoende klandrade fria hushållningen. Tullar, acciser, bilskatter och andra indirekta pålagor påverkas av hur restriktioner och liberaliet kommer att växla i fråga om importlicenser, körtillstånd och andra regleringsåtgärder. Riksräkenskapsverket har naturligtvis inte kunnat räkna in de nya varuskatter som ännu ligger under utredning. I andra fall har regeringsbeslut redan rubbat beräkningsgrunden, exempelvis i fråga om järnvägstaxorna, där järnvägsstyrelsens förslag ändrades i olika avseenden. Slutresultatet blir likväl en inkomstsumma vid hittills kända och beslutade skatter som ligger endast 100 miljoner under innevarande budgetår. Då det förutses ge ett överskott av 400 miljoner på driftbudgeten, har finansministern, de osäkra konjunkturerna till trots, alltjämt ett tekniskt mycket bekvämt utgångsläge för sin budgetproposition. De ännu obestämda planerna på en stor avsiktlig överbalansering och de mål man därigenom vill nå faller helt utanför frågan om den ordinarie budgetens förutsättningar.

Sedan tisdagen har Morgon-Tidningen

varje dag angripit Dagens Nyheter för några ord om statsministerns förmaningar till pressen vid en konferens i början av denna vecka. De starkaste ord om simpelhet, tarvlighet osv. har använts; en högerjournalist, som för några månader sedan överhöljdes med skymford, har åberopats som smakdomare därför att han stämt in i kören. Det lustiga är att man aldrig meddelat vad Dagens Nyheter skrivit. Morgon-Tidningens läsare måste fråga sig vilken ocrörd förolämpning det gäller, vilket brott det är som inte ens kan omtalas. Dagens Nyheters ord var: "Statsministern är för obetydlig för att mana" (dvs. hålla förmaningstal till pressen). Det är allt.

Varför har tidningen undanhållit sina läsare vad saken angår och blott i allmänna ordalag talat om det fruktansvärda som inträffat? Är man rädd för att läsarna skall finna att det omdöme som fällts är ytterst oskyldigt i jämförelse med de ord som Morgon-Tidningen dagligen använder? Eller är vördnaden för statsministerämbetet så stor att man tryggar tillbaka för tanken att ena i ett referat bruka ordet "obetydlig" om dess innehavare? Eller är vördnaden för statsminister Erlander så liten att man befarar att läsarkretsen skall finna omdömet naturligt? Eller är ordet "obetydlig" — av skäl som ej behöver klarläggas — en pina att begagna för den publicist som fört pennan? Frågorna är retoriska. Sannolikt har man inte tänkt något bestämt. Man har valt "den tystaste tystnad" — för att citera vederbörande skribents senaste bidrag till svenskans utveckling — i själva sakfrågan för att desto friare kunna skriva vid sidan om saken.

Professor Böök's tal i Svenska akademin

är i och för sig sällsamt motbjudande. Det är motbjudande genom sin universella servilitet — hr Böök har förmågan att ge hyllningen till livet och döden, liksom till kungen, ett drag av svansviftning, och då är det långt gånget. Det är motbjudande genom sin retorik — icke ofta är det odikta, det bedrägliga, så omisskänneligt. Vid tanken på att samme man för några år sedan övade sig som hovtalare för Hitler — som då tyckte förkroppsliga idét — blir intrycket oldligt; han det officiella hyckleriet inga gränser? Som vanligt söker hr Böök komma från ansvar för personligt ställningstagande genom tal om dialektik, tillvarons problematik och motsatsernas mystik; som vanligt söker han betäckning bakom de stora döda, och vi upplyses om att Tegnér och Geijer tänkte fel för hundra år sedan (som om inte hr Böök tänkte mera fel och framför allt mera fult fel för fem år sedan). Hamsuns och till och med Quislings försvarsvital verkar hederliga vid sidan av denna förljugna alibism.

PRESSGRANNAR

Det saakaldte Verdensforbund af demokratisk Ungdom skul i hvert Fald ikke have Ustak for, at det omsider har vist sit sande Ansigt, skriver Danska Social-Demokraten. Ved et Kup iværksat efter ægte Diktatur-Maneter har Forbundets Sekretariat — ganske uloviigt forøvrigt — ekskluderet baade den danske Generalsekretær og tre danske Ungdomsorganisationer. Naar "Faglig Ungdom" — som forresten havde udmeldt sig for flere Maaneder siden — nu ogsaa er blevet ekskluderet med den fantastiske Motivering, at de kobenhavnske Lærlinge, der staar i Forening, er farlige "reaktionære Imperialister", saa er Karakteren af Verdensforbundets Ledelem i hvert Fald saa tydelig, at selv de, der længst bevarede den gode Tro, ikke mere kan tage fejl af dem.

Samtlige danske ikke-kommunistiske Organisationer, der ikke allerede er ekskluderet, har derefter udmeldt sig. Med Begrejning modtog Alverdens Ungdom i Efteraaret 1945 Indbydelsen til en Verdens-Ungdoms-Konference i London. De Unge fik Udtesning for en Trang til Samarbejde over Grenserne. Fællesskab i praktisk Arbejde for Fred og Demokrati. Men trods en forudtig formuleret Formaalsparagrgaf viste allerede Debatten paa London-Konferencen, en betænkelig storpolitisk Slagside. Ikke-kommunistiske Organisationer, der havde indmeldt sig, bevarede dog længe Haabet om, at Skæbnen vilde kunne rettes. Man nærede — som det hedder i "Faglig Ungdoms" Medlemsblad for December — "et vist Haab om, at det trods de ikke alt for lyse Udsigter, som London-Konferencen spaaede, alligevel vilde blive muligt gennem Verdensforbundet at opbygge et internationalt Ungdomsarbejde".

(Aftr. nr.)

Giv magen den hjälp den behöver

Här Ni till dem som dra sig för att laxera därför av det är pälgsamt och obehagligt? Då skall Ni pröva Dr Brandrechs Piller, så skall Ni få se att laxering varken behöver vara det ena eller det andra.

Dr Brandrechs Piller är ett tillförlitligt och beprövat laxativ vid tillfällig förstoppning, som är vetenskapligt unexperimenterat av en kind engelsk magläkare. De äro rent vegetabiliska och bestå av ren fänor från två olika länder. Deras verkan är långsam och mild men effektiv, och de oroa inte man smältningen i onödan.

Utsätt Er inte för onödiga risker genom att gå och vänta på att tillfällig förstoppning skall gå över av sig själv. Det sätter bara mer besvärer och Ni blir rädd och får om i huvudet. Hjälp magen att bli kvitt kvar varande avfallsämnen. Tag Dr Brandrechs Piller och lägg märke till vilket behagligt laxermedel det är. En sak innehåller 36 piller och kostar kr. 1:50. Ni köper den på närmaste apotek. Vid kronisk förstoppning bör Ni rådfråga läkare.

Huddinge skall bygga industri och bostäder

Huddinge går mot en aktivare framtid, och sedan två stora markköp nu gjorts planeras skyskrapebyggen för 2.000 invånare och industrier i anslutning till de nya bostadsområdena.

Det är Länna Västergård och Balingsta som kommer att bebyggas. Arkitekterna Erskine och Tengbom junior har gjort upp byggnadsplanerna.

Exploatör av det nya området är enligt dag är redan nu ett stort fast illa organiserat ärebetsverk. Det förhär ett ämnebetsverk även i sitt nya skick. Därutinnan vilar förslagets främsta förnämen fasta grund. Något lödigare förefaller tanken att interpellationssvaren skola göras intressantare. Hur skall egentligen det gå till?

Onekemål i den riktningen har utlatats många gånger utan större resultat. Det fordras ett energiskt opinionstryck för att någon ändring skall ske — helst att riksdagsmännen själva visar vägen.

Vägförvaltningarna. Till vägingenjörsbefattningar i Ca 20 har förordnats civilingenjörerna G. Å. Gejpel, C. G. C. Lövenhielm, E. A. Westerlund och ingenjör P. A. Jonsson samt till vägingenjörsbefattningar i Ca 29 civilingenjörerna A. E. Högberg, N. B. Markgren och ingenjör N. Enberg.

BLICKFÅNG • SKYLTAR • PLAKAT • VIMPLAR
• SPECIALISTER PÅ MASSARTIKLAR INOM REKLAM •

Silk screen tryck

ENAR STRÖMS REKLAM
ÖSTERSUND

BLICKFÅNG • SKYLTAR • PLAKAT • VIMPLAR
• SPECIALISTER PÅ MASSARTIKLAR INOM REKLAM •

(Annons.)

Är det meningen att kostymen ska se ut som ny? Ja, efter en behandling vid "Saltsjöbadsavtvätten" nämnsnrop.

Schenley är Sveriges och världens mest sålda whisky

SCHENLEY

Finsmakarnas Whisky

Schenley International Corp. Empire State Building, New York

FOLKHUSHÅLLNINGEN

Högsta priser på charmeuvävar och konfektionsartiklar av sådan väv.

Priskontrollnämnden har beslutat vidtaga ändringar av bestämmelser om högsta priser på charmeuvävar och konfektionsartiklar av sådan väv. Se nämnärens meddelande *nr 967*, som kan hämtas hos kristidsnämnderna. Bestämmelserna gälla fr. o. m. den 22 december 1947.

Stockholm den 18 december 1947.
STATENS PRISKONTROLLNÄMND

FOLKHUSHÅLLNINGEN

Ändrade normalpriser på ägg.

Fr. o. m. den 22 december 1947 höjes normalpriserna på ägg inom här nämnda prisområden med följande belopp, nämligen inom andra och tionde prisområdena med 2 öre per kilogram samt inom tredje, fjärde, femte, sjätte och sjunde prisområdena med respektive 3, 4, 5, 6 och 7 öre per kilogram. Se vidare livsmedelskommissionens cirkulär nr 3011.

Stockholm den 19 december 1947. STATENS LIVSMEDELSKOMMISSION.

FOLKHUSHÅLLNINGEN

Meddelande ang. leverans av eldningsolja till hushållsförbrukare m. m.

Statens bränslekommission har tidigare lämnat besked om ändrade leveransbestämmelser beträffande eldningsolja till hushållsförbrukare för tiden intill den 1 januari 1948. För att tillgodose behovet under januari månad 1948 har kommissionen utfärdat bestämmelser om ytterligare leveranser till dessa förbrukare.

I. Bestämmelser rörande totalleverans 1947/48 mot oljeeldningslicenser till hushållsförbrukare.

Emot eldningsoljelicens SBK 1380/1 (grön licens), *utställd för uppvärmning* — utom licens beräknad lit. Hb — må, därest licensen *är utställd för den 1 oktober 1947*, leverans ske under tiden 1/7 1947—30/6 1948 sker i följande omfattning.

Licenskvantiteter	100 — 4.000 liter	110 % av licenskvantiteten
"	4.100 — 4.400 „	4.400 liter
"	4.500 — 8.000 „	100 % av licenskvantiteten
"	8.100 — 8.400 „	8.000 liter
"	över 8.400 „	95 % av licenskvantiteten.

Mot licenser utställda efter den 30 september 1947 skola ovan angivna kvantiteter reduceras enligt bilaga 1 till cirkulär nr 596.

II. Leveransmedgivanden för eldningsolja.

A. *Eldningsolja nr 1.*

Emot eldningsoljelicens SBK 1380/1 (grön licens), *utställd för uppvärmning* — med undantag av licens beräknad lit Hb — må under tiden 29 december 1947—31 januari 1948 levereras högst följande procentuella andelar av licenskvantiteten utöver de som medgivits genom cirkulär nr 596.

Licenser utställda före den 1 oktober 1947.

15 % av den enligt avd. I ovan för bränslekret 1947/48 leveransgilla kvantiteten.
Härigenom har sammanlagt 60 % av den leveransgilla kvantiteten frigivits.

Licenser utställda under oktober 1947.

15 % av den enligt avd. I ovan för bränslekret 1947/48 leveransgilla kvantiteten.
Härigenom har sammanlagt 58 % av den leveransgilla kvantiteten frigivits.

Licenser utställda under november 1947.

15 % av den enligt avd. I ovan för bränslekret 1947/48 leveransgilla kvantiteten.
Härigenom har sammanlagt 53 % av den leveransgilla kvantiteten frigivits.

Licenser utställda under december 1947.

20 % av den enligs avd. I ovan för bränslekret 1947/48 leveransgilla kvantiteten.
Härigenom ha sammanlagt 45 % av den leveransgilla kvantiteten frigivits.

Licenser utställda under januari 1948.

30 % av den enligt avd. I ovan för bränslekret 1947/48 leveransgilla kvantiteten.

Licenser utställda för utterkning.

10 % av den å licensen angivna kvantiteten.
Härigenom ha sammanlagt 60 % av den leveransgilla kvantiteten frigivits.

Licenser utställda för ekonomiändamål. (märkt E)

10 % av den å licensen angivna kvantiteten.
Härigenom har sammanlagt 65 % av den leveransgilla kvantiteten frigivits.

Licenser utställda för varmvattenberedning.

Tiden för i cirkulär nr 596 lämnat leveransmedgivande utsträckes till den 31 januari 1948.

B. *Eldningsolja nr 2 och nr 3.*

Av dessa oljekvaliteter må, emot eldningsoljelicens SBK 1380/1 (grön licens) — utställd för uppvärmning utom licens beräknad lit Hb — leverans ske i mån av behov inom ramen för den enligt avd. I ovan beräknade, totalt under bränsleåret 1947/48 leveransgilla kvantiteten.

För dylika licenser utställda för varmvattenberedning och ekonomiändamål gälla i tillämpliga delar bestämmelserna i cirkulär nr 586 och nr 596.

C. *Licenser beteckande lit Hb, alla oljekvaliteter.*

Utöver i särskild skrivelse den 1 november 1947 till oljebolagen lämnat leveransmedgivande må ytterligare 15 % av den å licensen angivna kvantiteten leveras.

För det fall leveransör av transportmekniska skäl finner lämpligt, må de enligt avd. II ovan beräknade kvantiteterna vid fullgörandet av leveransen höjas till närmast högre liggande 1.000-tal liter. Leveransören är, när på så sätt överleverans sker, skyldig meddela förbrukaren om överleveransens storlek.

Stockholm i december 1947. STATENS BRÄNSLEKOMMISSION.

Dagens bok: Gerd Osten
Det förlorade paradiset
"Nu har hon gjort det bästa på mycket länge; givit ut en bra bok om film som heter Det förlorade paradiset. Den är underhållande, balanserad och klok. Hon ser tvärs igenom filmsnea, regi, stjärnornas klädsel, replikernas nyanser, människoskildringens valörer . . . Man blir väckt till en bättre biografföreskärare."
J. O. U. i *DN*.
Morgondagens: 7:50, inb. 10:— LIVETS FULLHET
KF's bokförlag

Sampo

är den härligaste tofel-stövel man kan sticka ner ett par tyrsande fötter i. Den är helt fodrad med lammpäls och finnes i en mycket vacker mellanblå färg 39.50

Cosy

är också en helt lammpälsfodrad damtoffel i skinn. En trevlig hemmaska. Den finnes i följande färger: Röd eller brun 29.—, blå eller grön 32.50, vit 35.— samt svart lack 39.75.

Om Ni, bor utom Stockholm så ring eller skriv till Skoman, Handjärget. Vår ordreexpedition skickar genast postförskott.

Presentkortet
från Skoman är en utomordentlig lösning på julklappsproblemen och mottagaren blir överlycklig att få hela Skomans urval i present.

I KÖP SKON HOS
Skoman
HAMNGATAN 8

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.